

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 15 februari 2021

Datum GS-besluit : 9 maart 2021

Vragen nr. 14

Vragen van de heer **S. Koyuncu** (DENK) over zoekgebieden voor windturbines.

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 15 februari 2021 door het lid van Provinciale Staten, de heer **S. Koyuncu** (DENK), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Op 9 februari jl. verscheen het bericht in het Financieel Dagblad dat het plaatsen van nieuwe zon- en windparken helemaal niet nodig zou zijn om de klimaatdoelen te behalen. Martien Visser betoogt dat het klimaatdoel van 35 Terawattuur (TWh) duurzame elektriciteitsproductie op land reeds in 2030 behaald wordt.

Volgens Visser, lector Energietransitie aan de Hanzehoogschool Groningen, leiden alle huidige én nog lopende investeringen voor het plaatsen van zon- en windparken tot gezamenlijk ruim 33 TWh. Deze parken worden in de komende tien jaar nog gebouwd en de locaties daarvan staan al vast.

Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) kwam tot een lagere berekening (25 tot 30 TWh), maar dat komt, volgens Visser, doordat het PBL keek tot 2019, terwijl Visser de subsidies voor zon- en windparken in 2020 óók heeft meegenomen. Daarom zou het niet nodig zijn om zo driftig te zoeken naar geschikte locaties voor o.a. windturbines zoals dat nu gebeurt.

INLEIDING ANTWOORDEN DOOR GS

In de provincie Noord-Holland wordt hard gewerkt aan de Regionale Energiestrategieën (RES). De RES'en vormen een instrument om te komen tot een regionaal aandeel in de landelijke opgave voor hernieuwbare elektriciteitsopwekking op land. Verder moet de RES inzicht geven in het aanbod van regionale duurzame warmtebronnen. De landelijke opgave voor hernieuwbare elektriciteitsopwekking in 2030 is gesteld op 35 TeraWattUur (TWh). Deze ambitie komt voort uit het Klimaatakkoord, waarin ook de ambities voor Wind op Zee (49 TWh) en kleinschalig zon-op-dak (7 TWh) zijn vastgelegd. De regionale overheden bepalen hoe, met wie en waar de landelijke opgave ingevuld wordt. Er is dus geen verdeelsleutel bepaald. Bij de vaststelling van de RES-startnotitie hebben Provinciale Staten wel een uitgangspunt vastgelegd. Namelijk het steven naar een RES met een substantieel aanbod hernieuwbare opwekking, dat recht doet aan het verbruik en de potentie van de Noord-Hollandse regio's.

Gelet op bovengenoemde ambitie, vinden wij het belangrijk te volgen welke projecten er in de "pijplijn" zitten en welke aanvullende ambities er in Noord-Holland en elders in Nederland worden gesteld. Via de RES-nieuwsbrief van februari jl. bent u geïnformeerd over de RES-monitor van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en de zogenaamde "foto" van het Nationaal Programma RES (NPRES), waarin de stand van zaken wordt gegeven van de 30 concept-RES'en. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) heeft berekend dat de optelsom

van de concept-RES'en van de 30 RES-regio's leidt tot een (voorlopig) bod van 52,5 TWh. Hiervan bestaat een deel uit gerealiseerde plannen, een deel uit "pijplijn"-plannen en een deel uit nieuwe plannen (zie hierna). De realisatie van de plannen is echter met de nodige onzekerheid omgeven. Nadere verkenning levert een inschatting voor hernieuwbare elektriciteitsproductie in 2030 op met een bandbreedte van 31,2 tot 45,7 TWh, en een middenwaarde van 38,2 TWh. Of het doel van 35 TWh wordt gehaald, is nog geen gegeven. Dat is de belangrijkste conclusie die het PBL trekt. Het nieuwsbericht en de monitor vindt u op de [website](#) van PBL.

U haalt de reflectie van de heer Visser aan op de PBL-analyse, die tot andere conclusies komt. Waar de analyse van het PBL uitkomt op een "pijplijn" aan projecten van 26,7 TWh, komt de heer Visser op een "pijplijn" van 33,2 TWh. De verschillen in uitkomst worden verklaard door het gebruik van andere uitgangspunten en aannames. Zo gaat het PBL uit van de gerealiseerde hoeveelheid duurzame energie-opwekking zoals gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) op 1 januari 2020. De heer Visser doet een aanname voor de realisatie eind 2020. Een deel van wat PBL "ambitie" noemt, noemt de heer Visser dus "pijplijn". Daarnaast rekent de heer Visser alle SDE-subsidie-beschikkingen voor wind mee, zonder rekening te houden met te saneren turbines. Dit is met name in Flevoland het geval, waar de komende jaren 400 MW windenergie gaat verdwijnen (ca. 1 TWh). Verder gaat de heer Visser uit van de daadwerkelijke productie in 2019 en PBL van genormaliseerde productie (dit is een langjarig gemiddelde met een correctiefactor voor heel windrijke of windarme jaren). Tot slot doen zowel PBL als de heer Visser aannames over de realisatiegraad van zonne-energie. De heer Visser denkt dat 50% gerealiseerd wordt van de verstrekte SDE beschikkingen, PBL pakt een bandbreedte.

Eind dit jaar zal PBL de cijfers opnieuw actualiseren op basis van de RES 1.0. De RES'en NHN en NHZ worden deze zomer ter besluitvorming aangeboden aan uw Staten. Deze zullen inzicht geven in de actuele energie-ambities voor Noord-Holland Noord en Noord-Holland Zuid. Verder gaat het Nationaal Programma RES (NPRES) overzichtelijke infographics maken over de voortgang van de energie-ambities. Over een half jaar publiceren zij de nieuwe "foto" met de stand van zaken. Wij zullen deze inzichten nauwlettend volgen en ook met uw Staten delen.

Wij zijn positief over de cijfers die PBL en NPRES laten zien. En sluiten ons aan bij de conclusie van het NPRES: het doel duurzame energie op land voor 2030 ligt binnen bereik dankzij het werk van de regio's. Maar dat wil niet zeggen dat er de luxe ontstaat zoekgebieden zonder integrale afweging te laten vallen. Het is van belang dat in het kader van de RES'en een zekere mate van overprogrammering bestaat. Dit is ook zo afgesproken in het Klimaatakkoord. In de concretisering van zoekgebieden zitten namelijk nog veel onzekerheden en de praktijk leert dat een aantal zoekgebieden nog zal afvallen. Overprogrammering is ook nodig om te kunnen komen tot projecten met breed maatschappelijk draagvlak.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Heeft GS kennisgenomen van dit bericht?

Antwoord 1:

Ja

Vraag 2:

Hoe reflecteert zij op het onderzoek van dhr. Visser?

Antwoord 2:

Zie de inleiding op deze beantwoording. Gelet op de landelijke en regionale opgave, vinden wij het van belang nauwlettend te volgen welke energie-projecten er in de "pijplijn" zitten en wat de stand van zaken is van de RES-ambities in Noord-Holland en elders in Nederland. Wij zijn daarom blij met de studie van het PBL, de foto van NPRES en de analyse van heer Visser. De verschillen in uitkomst worden verklaard door het gebruik van andere uitgangspunten en aannames. Maar de "rode lijn" is dezelfde: het doel duurzame energie op land voor 2030 ligt binnen bereik dankzij het werk van de regio's. Het is wel van belang dat in het kader van de RES'en een zekere mate van overprogrammering bestaat. Dit is ook zo afgesproken in het Klimaatakkoord. In de concretisering van zoekgebieden zitten namelijk nog veel onzekerheden

en de praktijk leert dat een aantal zoekgebieden nog zal afvallen. Overprogrammering is ook nodig om te kunnen komen tot projecten met breed maatschappelijk draagvlak, zoals we deze willen in het kader van de RES'en.

Vraag 3:

In hoeverre klopt het dat de huidige zon- en windparken en de nog lopende investeringen tot 2020 bijna leiden tot het behalen van het klimaatdoel in de provincie Noord-Holland? Graag een gemotiveerde toelichting.

Antwoord 3:

Zie de inleiding op deze beantwoording en de beantwoording van vraag 2.

Vraag 4:

Heeft GS de exacte hoeveelheid duurzame elektriciteitsproductie op land in 2030 al onderzocht als alle reeds verstrekte subsidies voor wind- en zonparken tot eind 2020 worden gerealiseerd? Op welke TWh komt de GS uit? En hoe verhoudt zich dat tot het doel van 2030?

Antwoord 4:

Energiecijfers zijn continue in beweging. In het kader van de RES'en is het vooral zaak zorg te dragen voor vergelijkbaarheid en optelbaarheid van data. Voor de RES 1.0 en ook op deel-RES-niveau zal de systematiek van PBL gevolgd worden. Op basis van dezelfde gevalideerde gegevens van CBS en RVO wordt in beeld gebracht hoeveel gerealiseerde hernieuwbare opwekking van zon en wind er in Noord-Holland is en welke projecten er in de "pijplijn" zitten. De Regionale Energiestrategie (RES) 1.0 zal duidelijkheid bieden over deze cijfers. Hier wordt momenteel nog aan gewerkt. De RES 1.0 zal deze zomer aan uw Staten worden aangeboden ter besluitvorming.

Vraag 5:

Het PBL waarschuwt in het nieuwsartikel dat het elektriciteitsnetwerk in veel provincies niet berekend is op zoveel extra zon- en windenergie. In hoeverre klopt deze uitspraak voor de provincie Noord-Holland momenteel? Hoe zit dat op lange termijn? Hoeveel extra TWh moet het elektriciteitsnetwerk van de provincie van Noord-Holland aankunnen tegen 2050?

Antwoord 5:

De Systeemstudie die de provincie Noord-Holland heeft laten uitvoeren¹ heeft uitgewezen dat het elektriciteitsnetwerk versterkt en uitgebreid moet worden als gevolg van de toename in opgewekte wind- en zonne-energie, energieverbruik en de groei van de economie en bevolking. De uitkomsten van het PBL zijn daarom geen verrassing voor Noord-Holland en worden met name voor Noord-Holland Noord herkend. Het versterken van het netwerk is niet terug te brengen tot een aantal TWh, omdat er nog te veel onzekerheden zijn en de noodzakelijke aanpassingen in het netwerk afhangen van de toename in opwekking én verbruik. Deze en andere grote veranderingen in het gebruik van energie vragen om een nieuw ontwerp van het gehele energienetwerk.²

Vraag 6:

Volgens dhr. Visser is het zoeken naar extra locaties voor zon- en windparken overbodig, omdat het klimaatdoel van de RES reeds behaald wordt met de huidige en lopende investeringen. Deelt GS dit standpunt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6:

Zie de inleiding op deze beantwoording en de beantwoording van vraag 2.

¹ Vindplaats: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Klimaat_Energie/Energietransitie/Publicaties/Rapportage_systeemstudie_energie_infrastructuur_Noord_Holland_2020_2050

² Zie de Uitvoeringsstrategie Energie-infrastructuur: https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2020/November_2020/Provincie_Noord_Holland_en_netbeheerders_pakken_knelpunt_n_energienetwerken_aan

Vraag 7:

Ziet de GS naar aanleiding van dit bericht om haar huidig beleid ten aanzien van het zoeken naar geschikte locaties voor o.a. windturbines af te wijken? Graag een gemotiveerd antwoord.

Antwoord 7:

Zie de inleiding op deze beantwoording en de beantwoording van vraag 2.

Vraag 8:

De DENK-fractie is benieuwd of het onderzoek van dhr. Visser klopt. Indien dat het geval is, zouden wij willen voorstellen om de voorwaarden van zoekgebieden verder aan te scherpen en daarbij het draagvlak onder bewoners als harde eis op te nemen. Windturbines mogen alleen nog worden geplaatst indien er voldoende draagvlak van de buurtbewoners is. Is GS bereid om het standpunt van DENK over te nemen indien het onderzoek van dhr. Visser goed onderbouwd is? Graag een gemotiveerd antwoord.

Antwoord 8:

Zie de inleiding op deze beantwoording en de beantwoording van vraag 2.

Vraag 9:

In het verlengde van vraag 8: is GS van plan om de klimaatambities te verhogen indien het onderzoek van dhr. Visser klopt?

Antwoord 9:

Zie de inleiding op deze beantwoording en de beantwoording van vraag 2.

Vraag 10:

Deelt GS het standpunt van DENK dat, indien het onderzoek van dhr. Visser klopt, het beter is om te investeren in het isoleren van woningen en het aantal datacenters sterk te verminderen om de klimaatdoelen te behalen? Graag een gemotiveerd antwoord.

Antwoord 10:

Wij vinden het belangrijk om energie te besparen, bijvoorbeeld door het isoleren van woningen, om de energietransitie waar te kunnen maken. Hier zetten we, samen met de partners, dan ook sterk op in. De Regionale Energiestrategieën (RES) 1.0 zullen een overzicht bevatten van alle acties en instrumenten die er lopen op het gebied van energiebesparing. De RES'en 1.0 worden deze zomer aan uw Staten worden aangeboden ter besluitvorming. Ook na grootschalige energiebesparing resteert er echter een warmte- en elektriciteitsgebruik, dat duurzaam moet worden ingevuld. Daarom wordt er gewerkt aan de RES'en en Warmtetransitie Visies (WTV). Het besparen van energie komt dus niet in plaats van duurzame energie-opwekking. Ze zijn beiden nodig.

Bij de beantwoording van statenvragen nr. 75-2020 is aangegeven dat de maatschappij meer en meer datagedreven is. Daarnaast zorgt de uitbraak van Corona nog voor extra dataverkeer, veroorzaakt door toename van het thuiswerken met de vele online tools als Microsoft Teams en Skype. De verwachting is dat de omvang van het dataverkeer tot en met 2030 zal vertwintigvoudigen, mede door gebruik van bijvoorbeeld 5G. In dat dataverkeer vormen datacenters de basis en zijn dus essentieel.

Bij de verdere digitalisering en verduurzaming van de economie zijn datacenters onmisbaar. Denk daarbij aan innovaties die door de digitalisering mogelijk zijn. Bijvoorbeeld in het efficiënter produceren waarbij minder afval vrij komt of het slim schakelen in energievraag en -aanbod. Meer en meer bedrijven maken daarbij gebruik van datacenters in plaats van zelf te willen beschikken over servercapaciteit. Wij zien dan ook een sterke vermindering van het aantal datacenters niet als middel voor het behalen van de klimaatdoelen.